

“En 13 anys mai s’ha pogut fer una faena tècnica correcta contra la mosca negra”

ENTREVISTA A

Raúl Escosa director tècnic del Copate

Terres de l'Ebre Ò. Meseguer

Pregunta: Quina és la situació de la mosca negra quant a presència i afectació? Està estabilitzada? Va en augment?

Resposta: D'un any per a l'altre no ens en recordem, però episòdics com l'actual, de més presència, en major o menor grau els hem anat patint. Sí que és cert que estem arribant al màxim poblacional, que coincideix amb la primera quinzena de juliol. Amb els tractaments, quan es fan quan toca, el que pretenem és rebaixar esta campana de Gauss que fa el cicle de la mosca adulta atacant les seues larves, que és l'única opció que tenim ara com ara. El pic igual existirà, però l'objectiu és que siga el mínim possible.

P: I ara es fan els tractaments quan toca?

R: Els cicles de la mosca no entenen dels tempos administratius, de si hi ha o no conveni amb l'Administració, de si tenim producte en estoc... Hi ha variables que se'ns escapen més perquè són condicionants climàtics, com ara riuades o impediments naturals. Però n'hi ha d'altres i en general en 13 anys mai no s'ha pogut fer una faena tècnica correcta del tot. Sempre patim d'alguna cosa. El 2018 ja no hi va haver conveni i enguany més del mateix i això ens porta a anar fent.

P: I per a garantir una faena òptima des del punt de vista tècnic, que caldria? Més tractaments?

R: Caldria, per a començar, la implicació de totes les administracions.

Que tots tinguem clar que la mosca negra és un problema. Ara tots ho tenim clar, però això ens dura un mes. A l'hivern també s'ha de treballar, planificar i organitzar. Hauríem de remar tots en un mateix sentit i d'esta manera aconseguiríem minimitzar-ne els efectes, mai erradicar-la. Perquè no es pot erradicar si no tornem a l'aigua verda que teníem al riu abans de l'any 2000.

P: Si s'arriba a fer un by-pass de sediments i l'aigua torna a baixar tèrbola, això reduiria l'afectació de la mosca negra en frenar la proliferació de macròfits al riu?

R: Vostè veu viable que es faça un by-pass. Si no som capaços d'organitzar uns tractaments contra la mosca negra o implicar la CHE perquè regule cabals, la implicarem per a netejar els sediments de fons, amb el que això suposa de tenir cura que es diluïsquen prou els metalls pesants, etcètera? Jo aviat faré 60 anys i ho veig molt difícil. Al marge d'això, hem tingut episodis de riuades amb aigua marró amb sediment que si bé s'emporten els macròfits, no impedeixen que la mosca se n'acabe sortint. L'aigua verda era diferent perquè la teníem permanentment, amb algues en suspensió que aportaven més nutrients, però ara els macròfits [hàbitat idoni per a la reproducció de la mosca negra] han guanyat la partida.

P: Però el riu verd, amb els actuals nivells de depuració de les aigües urbanes, ja no el tornarem a tenir, no creu?

R: No ho sé. Als anys 80 o 90 nin-

Raúl Escosa, en una imatge presa esta setmana. / NÚRIA CARO

gú ni es plantejava si l'aigua de l'Ebre al pas per Tortosa seria tan clara que es veuria la llera a tres o quatre metres de fondària.

P: Si l'afectació de la mosca negra al tram final de l'Ebre és un cas singular a Europa, per què no arriba el moment de coordinar-se per a lluitar-hi amb tot? Què es pot aprendre d'experiències amb similituds similars com la de Pennsylvania amb el riu Susquehanna?

R: Allà hi ha un departament de Medi Ambient que ha agafat esta responsabilitat i no s'atura mai. Insistix i insistix, investiga...

P: Que quede clar que no estem parlant de cap espècie invasora.

R: No, en absolut. És una espècie

molt nostra, però estava en una situació relictual, en zones molt concretes, en alguns punts amb aigua corrent neta i clara, però no ha estat fins als darrers anys que el riu se li ha posat bé per a poder-lo envair.

P: La Generalitat diu ara que farà un estudi per a avaluar l'eficiència passada i futura dels mètodes de lluita. És discutible que a més tractaments i més diners, més eficiència?

R: A més pressió sobre la plaga, millors resultats; tot i que també s'ha de mirar quan es fan els tractaments. Si ara hi hagués un plus per invertir-hi, ja hauríem fet tard. Si tinguéssim este plus, jo demanaria guardar els recursos per a fer tractaments el gener o el febrer de l'any

que ve.

P: I allò idoni sempre és arrencar els tractaments a principis d'any?

R: Allò idoni és no deixar-ho del tot. La mosca no para del tot a l'hivern.

P: Aquí hi ha un dèficit d'investigació?

R: Sí. Natros [els tècnics del Copate] estem molt centrats en l'aplicació i en el treball, però estaria bé que una part dels recursos es destinessen a que per exemple el Departament d'Ecologia de la Universitat de Barcelona supervisés una tesi doctoral que pogués abordar els cicles de la vida de la mosca negra o altres paràmetres que ens podran aportar informació de base. Ara anem a mínims. Tenim pactats uns mostrejos i uns tractaments, però acabarem a finals de juliol i fins a l'any següent hauríem de continuar observant i treballant. Quan una plaga es dispara, et pots donar un termini de temps, encara que siguen deu anys, però quan s'acaba este període has de poder fer un pronòstic i dir-li a la població el què.

P: El Copate necessita uns 400.000 euros més a l'any per a lluitar contra mosca negra i el mosquit?

R: Sí, aproximadament. Així ho vam determinar per al període 2019-2029.

P: Hi ha molts interessos creats, com els de les empreses que distribueixen el larvicida BTI, perquè no es faça recerca?

R: Ells ni s'ho plantegen. És més, a Europa hi ha només una comercialitzadora d'este BTI, de què natros som el principal comprador i consumidor a la península, i ja podem resar perquè no es tornen bojos amb el preu més enllà de les pujades que ja s'han produït.

PLAGUES

Primer tractament contra el mosquit i quart, contra la mosca

Dos avionetes com la de la imatge van començar a arruixar fa deu dies els arrossars que envolten els nuclis de població del delta de l'Ebre. Fan els tractaments amb BTI per a controlar les poblacions de mosquit que hi proliferen a partir d'esta època, quan produeixen les larves en els camps inundats. També s'hi encarrega el Copate. Es ruixen 2.100 hectàrees i hi haurà dos tandes més,

l'última a mitjans d'agost. A diferència de l'any passat, amb un hivern i una primavera secs, no es preveuen complicacions, d'entrada, per la proliferació dels mosquits als espais naturals humits del Delta. L'any passat, es va batre el rècord d'hectàrees tractades, amb més de 4.400. Com cada any, els tractaments comencen als volts de Sant Joan i se'n planifiquen tres tandes, seguint el cicle

de l'arros, fins a mitjans d'agost. Els tractaments arribaran, però, a tots els nuclis de població del Delta, incloses urbanitzacions com Riumar –a Deltebre– i Eucaliptus –Amposta–. A la imatge, l'helicòpter carregant el BTI. També esta setmana s'ha efectuat el quart tractament contra la mosca negra al riu Ebre, i encara se'n preveu un altre durant el mes de juliol. ■ / FOTO: ACN

